

TRIBUNA

REDACȚIA
Deak Ferencz-utca nr. 20
ABONAMENTUL
Pe un an ... 20 cor.
Pe șase luni ... 10
Pe 1 lună ... 2
Nr-rii de Duminică pe an 4
coroane.
Fentru România și America
10 coroane.
pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA
Drept de publicare
INSTRUCȚIUNI
Manuscrisuri nu
se restituie.
Telefonul nr. 11 Tom. Itat. 502

Școalele lor.

(N.) Primăvara aceasta a fost plină de o mulțime de fapte simptomatice, cari aruncă o lumină suspectă asupra învățământului public aparținător la Unguri.

Aceste fapte nu pot fi întâmplătoare, căci prea sunt dese, prea se ivesc în multe locuri, aproape sistematic, ci sunt simptome ale boalei ce își are rădăcinile în politicianismul atotstăpânitor în neamul unguresc.

Profesorii ca și elevii se învârtesc într'un cerc vițios, care-i duce fatalmente la rezultatele ce le admirăm cu ocaziunea examenelor.

Tinărul bacalaureat, singur menajat în școală, crescut după același tipic patriotic de șovinism, îmbătat de faima de glorie a universitarilor specialiști în arta de a »demonstra«, sosește la universitate cu primul gând să se impună atențiunii publice și numai în al treilea rând să învețe (In al doilea rând vine să-și petreacă).

Cei patru ani trec foarte repede, cu multe nopți de insomnie, dar cele mai multe nu de studiu, cum a zis faimosul »vezér« Melha Armand la Debrețin.

Și mulți cari ar dori să învețe într'adevăr sunt împiedecați de multele demonstrații, cari fac să fie sistate prelegerile chiar în toiul anului și la cari e datorie patriotică să participe; cei-ce nu voesc să ia parte la aceste demonstrații sunt în primejdie să fie declarați »trădători« chiar ca ori-care Valach sau Slovac. Și asta n'o voesc ei odată cu capul, mai ales că în cazul acesta le iau pe dinainte toți Jidanii și renegații Șvabilor, Slovacilor etc., cari știu că felul acesta de activitate este cel mai sigur drum pentru înălțarea în posturi. Pilde recente sunt: Hoffman Otto, conducătorul de acum 2—3 ani al studenților, eliminat dela universitate, iar azi *deputat*; Pally, student vechiu la medicină, fără examene, ajuns secretar al lui Kossuth, astăzi e numit controlor la căile ferate, cu leafă bună.

După patru ani de fraze umflate, de petreceri mai mult sau mai puțin permise, cu sau fără examene întră în funcții, dacă nu cumva iau drumul lui *Takács Zoltán*, »iubitul și vestitul șef« al lor, ajuns în închisoare pentru defraudări și falsificări; dacă nu iau drumul Americii, ca un alt mărșit șef, *Kecskeméty*; dacă nu sunt dați afară ca Melha Armand pentru purtarea sârului mult decât bătărană (aproape pozgarească) față de rectorul universității; dacă nu iau calea glorioasă a actualului preacunoscut șef Kovács, care a zălogit steagul Turul, incredințat lui, pentru scopurile sale personale, probabil pentru plățirea vre-unei orgii patriotice.

E natural, că le vine foarte greu să înceapă a munci serios ca școlarii, ei cari rar au muncit vreodată serios — și și atunci numai în ceia-ce privește examenele —

mai ales când li să dau atâtea ocazii de manifestare extra școlară. Ei devin fervenți membrii ai cluburilor politice, pândind momentul să se înalțe dintr'odată prin oarecare faptă eroică-patriotică. Și ce e mai ușor ca aceasta? Dacă sunt școlari nemaghiari, e ușor să-i acuzi că sunt daco-romani etc. le faci tot felul de șicane, îi areți stricteția pe spatele lor (de ez. Arad); îi eliminezi (ez. Sibiu). Ori care a studiat la școli ungurești, de stat sau confesionale, poate da sute de exemple.

Profesorul de limba germană își face un titlu de merit să învețe cât mai puțin pe elevi această limbă, pe care o urâsc, care să propune mai siab de cât orice alt obiect.

Elevii, cari sunt atât de destepti în aflarea slăbiciunilor profesorilor, le exploatează toate defectele lor. Vor învăța și ei puțin, vor cercă să devie agreeți prin declamații sfiorătoare, vor lua și ei aceea poză de superioritate și își vor face și ei merite denunțând pe »trădătorii« nemaghiari.

Și fiindcă totuși trebuie să se facă examene, vor căută să scape cu chițibușuri, pe căi nepermise; iar profesorii, în prima linie vinovați, vor trebui să tacă, ba chiar să le ajute câte o dată la eludarea legilor școlare. Căci de nu, vine blamajul, cercetarea inspectorului.

Astfel nu ne vom miră de multele vești ce le auzim, că d. e. la Arad, Seghedin, Careii mari, Becicherec, studenții au furat tesele examenelor scripturistice, ori poate că li s'au dat pe sub mână de chiar profesorii lor; nu ne vom miră că cutare elev s'a împușcat pentrucă a căzut la examene, căci poate vedea că are drept să scape și el ca atâția alții.

Nu ne vom miră, că altul a svârlit cu vitriol pe profesorul său, care, să vede, a avut curajul să dea notă rea unui elev rău. Nu ne vom miră, că nu i s'a întâmplat nimic unui profesor din Ujvidék, care a aflat cu cale să-și ducă elevii după bacalaureat prin lupanare; nici, că un elev dela gimnaziul catolic din Gherla a fost eliminat pentrucă a denunțat superiorilor mai multe cazuri de perversitate homosexuală ale unui profesor-preot. Dar ne vom miră, că și-au căpătat pedeapsa meritată 3 elevi ai școlii reale superioare din Deva, cari au spart locuința unui profesor furând tesele de maturitate; aceștia au fost pedepsiți de tribunal la câte șeaze luni închisoare.

Aceste stări ne interesează și pe noi Români, din mai multe puncte de vedere. Ne interesează pentrucă în aceste școli se crește clasa intelectualilor unguri, cari au și vor avea rol în viața publică; cu ei avem de lucru în întreagă activitatea noastră publică. Și e natural, că altfel se poate vorbi cu un om cu adevărat cult și altfel cu un pseudo cult, cu un ignorant încrezut în diploma sa. Iară școlile ungurești în cea mai mare parte produc astfel de oameni.

Dar ne interesează mai alas aceste stări cari oglindesc viitorul de tristă glorie, din

motivul că în aceste școli se face o mare parte a elevilor români. Nu ne e indiferent ce fel de cultură își câștigă în trecut, din cine știe câte motive nu pot să scurteze licee românești.

Dacă nu pot avea aceștia cultura românească, dacă n'au fericierea să învețe românește, dacă nu cunosc de față literatura românească, *cu cât mai* cele mai cardinale cerințe ca să se vârat Români, dacă le sunt școli indispensabile izvoare de cultură cari să pot câștiga în școală, cel puțin ar... cere, ca școlile rești să dea în schimb, cu serioasă în celelalte ramuri al învățământului secundar, să dea o soluție generală.

Multe scandaluri vîd la noi, însă ne arată că nu e așa, precum vedește și viața de toate zilele, școlile românești scade în dar superioritatea lor să vede la. Și cel mai mare păcat îl fac aceștia, dar nu vreau să-și dea copiii. Chiar de ar fi mai... decât școlile ungurești, singurul că sunt românești, *contrabalansează* scaderile lor. Mai ales astăzi, *cu* sunt în școli a ne face și școala superioară aproape exclusiv la universitățile din țară, deci rămânea în unilateralitatea cea mai desavârșită.

Statistica Românilor din peninsula balcanică.

De Teodor Filipescu.

În Paris a apărut în caetul prim din biblioteca Cazacovici o lucrare mică a dlui *Vasilie Diamandi*, membru al societății geografice din București și profesor al școlii comerciale române din Salonic, sub titlul »*Renseignements statistiques sur la population roumaine de la Péninsule des Balkans.*«

După o scurtă prefață, autorul ne arată în câteva liniamente, în prima parte pe Români din Turcia și Grecia citând izvoare vechi streine, în a doua parte ne citează numărul Românilor după o mulțime de autori Greci, Slavi, occidentali și Români, cari s'au ocupat în studiile lor și cu Români din Peninsula Balcanică, în a treia parte ne înfățișază cronica Epirului după P. Aravatinos, iar în partea a patra ne arată localitățile din Turcia, Europenească și Grecia după vilaete și sangiacuri respective nomosuri, cu numărul familiilor, școlilor și bisericilor românești.

La finea lucrării ne dă tabloul următor despre populațiunea românească din Balcani:

Eduard Cornuly et Comp. Editeurs, Rue de Valenciennes, 191, prețul 50 centime.

Luni 26 Iunie. Dimineața, sosirea în Sinaia unde va fi primită în audiență de M. Sa Regele și reținută la dejun; seara la oarele 6 și 10 minute, pleacă din Sinaia spre București.

La oarele 9 și 20 de minute va descinde și va lua prânzul la hotelul Continental.

Marti 27 Iunie. Dimineața ofițerii misiunii vor vizita stabilimentele militare; dejunul îl vor lua la Cercul militar; iar după amiază, dela 4—7, vor vizita pavilioanele din expoziție; seara se va da un banchet la Ospătăria Regală din expoziție la care vor lua parte numai generalii și șefii de corpuri din garnizoană, iar după banchet vor asista la petrecerile din expoziție.

Miercuri 28 Iunie. Dimineața, continuarea vizitei pavilioanelor din expoziție; dejunul îl vor lua la pavilionul austriac.

După amiază dela 5—7, va fi recepție în parcul Cercului militar.

După recepție, un prânz intim se va da la hotel «Continental», iar după masă vor pleca din București în Rusia.

Dela expoziție. Președintele secțiunii austriace dela expoziția din București a primit dela cancelaria imperială austriacă o telegramă în care sunt exprimate mulțumirile împăratului pentru omagiile ce i-au fost prezintate de expoziții austriace dela București, precum și particulara satisfacțiune a monarhului pentru succesul industriei austriace la expoziție.

— Lucrările de terasament s'au terminat.

— Poliția a primit un raport din partea comisariatului general al Expoziției să întindă măsurile de pază în jurul Expoziției; aceasta în urma descoperirii unei scări de escaladare.

— În vederea serbărilor latine, fiecare circumscriptie își va alege un comitet de organizare al cărui președinte va face parte din comitetul central. Fie care circumscriptie va alege o domnișoară și din numărul total se va alege regina Bucureștilor și domnișoarele de onoare.

Persoanele cari doresc să ia parte la organizarea serbărilor vor trimite adesiunile la biuroul presei, comisariatul general, sau se vor pune în legătură cu domnișii ziaristi.

— Luni 26, Marti 27, Mercuri 28 în arenele romane serbări de gimnastică cu elevii și elevele domnului Negruți și micii dorobanți ai domnului Maior Chirișescu Domnii profesori Moceanu și Velescu vor da concursul lor.

Joi 29 seara în arenele romane serbări ale corurilor școalelor israelite.

Sâmbătă 1 Iulie vor începe în arenele romane spectacolele istorice întocmite de dl Davila, cari vor cuprinde o serie de 75 reprezentanți strălucite.

Inaugurare. Membrii familiei regale vor lua parte la serbările de inaugurare ale liniei noastre Constanța-Alexandria și la serbările de inaugurare ale marelui vapor »Impăratul Traian«.

Conflictul vamal cu Serbia.

Legăturile de prietenie făcute nu de mult între patrioții nostri maghiari și între poporul sârbesc din Sârbia n'au adus acele roade binefăcătoare, nici n'au făcut să răsară razele binelui mântuitor nici pentru Ungaria nici pentru Sârbia așa după cum se plănuia și din o parte și din alta, căci conflictul vamal iscat între Austro-Ungaria și Sârbia a tras o dungă aspră peste toate manifestările de iubire, peste toate tămăierile ce și le-au făcut reciproc Ungurii și Sârbi cu ocaziunea tătălaului dela Belgrad.

Președintele bărbaților de stat dela noi asupră conflictului vamal este cu mult mai în-

curcată și mai puțin limpede decât să-și poată face cineva o judecată clară asupra acestei chestiuni.

Presă austriacă, ce ia în apărare rosturile guvernului, zice că conflictul s'a făcut din motivul, că Sârbia nu și-a comandat tunurile dela fabrica Skoda.

Presă maghiară atacă violent pe Goluchowski, care voește să discrediteze politica externă a Ungariei și să frângă relațiile de prietenie între cele două state vecine.

La acest atac însă vine ministrul-president ungar, Wekerle, și zice că Goluchowski a avut în vedere numai interesele monarhiei Austro-Ungare, când s'a iscat conflictul cu Sârbia. Declară sus și tare, că nu mai pot da nimic pe făgădueli, și e în dreptul lor să și pretindă ceva.

E evident deci, că guvernul maghiar a dat mâna cu cel austriac, și aproabă întreagă politica lui Goluchowski. Și e doar lucru firesc acesta, căci Ungaria jertfește milioane pentru tunurile din fabrica Skoda.

Punând însă în cumpănă și cele scrise în ziaristica sârbească, reiese, că Goluchowski ce e drept a dorit, ca Serbia să comande tunurile dela fabrica austriacă, dar aceasta dorință nu s'a putut împlini, deoarece din partea Maghiarilor, — cari le sunt doar prieteni — li-s'a spus că tunurile austriace nu sunt bune nici folositoare.

E deci la mijloc o intrigă venită numai din partea Ungurilor.

Ei sunt cei ce vreau să susțină prietenie în afară, prietenie numai pentru a ataca Austria, și tot ei sunt cei ce o și strică pentru apărarea ei.

E un fel de politică aceasta însă, ce nu poate avea consecințe daunătoare numai pentru cei ce o fac.

TELEGRAME.

Duma se va dizolva. Petersburg, 11 Iulie. Coaliția întemeiată pentru a lupta contra revoluționarilor a ținut adunare. Mai mulți oratori au spus că e probabilă dizolvarea Dumei și guvernul va fi încredințat unei dictaturi militare. Reacționarii, peste tot, lucrează cu multă stăruință, formează gardă națională și caută să câștige pentru păreriile lor pe Țar și întreaga curte.

O hotărâre gravă a Dumei. Petersburg, 11 Iulie. Duma a decis unanim ca toate moșiile statului, bisericesti și ale Coroanei să fie secularizate și împărțite țărănimii.

Rosdestvensky osândit. Petersburg, 10 Iulie. După o dezbateră de mai multe zile, consiliul de război a adus sentență în afacerea luptei dela Ciuzima. Pentru pierderea bătăliei navale au fost declarați vinovați Rosdestvensky, care a fost osândit la temniță de cetate, și alți ofițeri, cari au fost condamnați la moarte.

Alte știri anunță că Rosdestvensky a fost achitat.

Iată o altă telegramă:

Kronstadt, 10 Iulie. În privința predării

în mâna Japonezilor a vasului de război «Vjelovi», s'a adus următoarea sentență: Patru din ofițeri sunt vinovați pentru predarea vasului, ei deci sunt condamnați la moarte. Consiliul îi recomandă însă grației Țarului și-l roagă să-i excludă din cadrele armatei. Rosdestvensky și alții au fost achitați.

Conflictul greco-român.

Sub acest titlu a apărut în gazeta »Grazer Tagblatt« din 20,6 1906 Nr. 167 un articol subsemnat de Carl Horn din Viena ce tratează chestiunea greco-română.

E foarte interesant acest articol deja din acel punct de vedere pentru că el e unicul ce am cetit vre-odată prin foile germane, care a dat atât de clar în relief și a condamnat atât de sincer politica cu două fețe a Austriei, care a scris într'un mod atât de obiectiv și just cu o judecată atât de clară, cu o profunditate senină și cu atâta cunoștință de cauză, despre afacerea conflictului greco-român, ce ridică mult cauza noastră în opiniunea publică. — Deoarece noi Români nu pretindem favoruri și grație precum o cer Grecii dela toată lumea, ci numai dreptatea pură, adevărul.

Pe mine m'a surprins mult acest articol pentru că sunt necesitat să spun: Noi Români nu suntem deprinși de a ceti prin foile germane atâta obiectivitate, atâta claritate politică, atâta judecată curată față de cauza noastră macedo-română.

Acest articol e un corb alb între toate foile germane, din întreaga Austrie, de aceea aflu destul de interesant a-l înfățișa publicului român. În traducerea română sună astfel:

»O înfrângere mai rușinoasă ca aceea ce a secerat-o contele Goluchowski cu întreprinderea și pozițiunea sa luată, în conflictul greco-român, nici că se mai poate închipui. Aceasta înfrângere întrece în mod eclatant toate neisbuzințele de până acuma ale politicei sale balcanice. Chiar aceea ce a îndrăznit a ne oferi Montenegro în chestiunea San Girolomo și în timpul mai nou Serbia în privința politicei comerciale, sunt adevărate nimicuri față de desconsiderarea și decăderea nemăipomenită ce ne-a arătat-o acuma Grecia. În atare mod n'a fost bagatelizat încă nici odată o mare putere europeană, și încă la aceea de un stat titez, fără o însemnătate vrednică de amintit, care înainte cu vre-o câțiva ani era silită să apeleze la marinimositatea Europei, spre a scăpa de nimicirea totală, de armatele otomane, din un război, pe care tot el singur l'a provocat cu o aroganță adevărat grecească. Aici se vede, cât de jos a ajuns, cât de mult a degradat contele Goluchowski autoritatea monarhiei noastre, înaintea micilor state balcanice, dacă deja Grecia cea atât de coruptă și decăzută, cu armata ei de tot mizerabilă — unde ofițerii ei se fac căpitani de bande de hoți —, cu administrația sa financiară ce stă sub curatela Europei, a putut îndrăzni, de a lua în batjocură într'un mod atât de nerușinos și obraznic politica noastră externă. Dacă e de lipsă încă de o dovadă spre a argumenta până la evidență politica proastă și întortochiată ce o poartă cont. Goluchowski în neapținutudinea sa complectă de a fi ministru de externe al unui imperiu mare, apoi afacerea cea mai recentă a politicei noastre în conflictul greco-român ne oferă dovada cea mai bună.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

La 11 Iunie, a oferit contele Goluchowski, conform expozeului său din delegațiune — și aceasta a declarat-o D-Sa de tot public înaintea Europei întregi — amânduror cabinete, atât celui din Atena cât și celui din București, serviciul său de samsar. Ca răspuns la acest ofert a urmat la 13 Iunie publicațiunea patriarhatului ecumenic din Stambul, prin care voiește patriarhul din Fanar să escomunică toate comunele macedo-române din biserica orientală și deja la 14 Iunie a rupt Grecia relațiunile sale diplomatice cu România, cerând ea scutul pentru supușii săi aflați în România nu dela intervențiunea sa plină de grație și de favoare, dela Austria, ci dela Rusia, pe când în Brăila unde nu se află un conzolat rusesc, dar un austro-ungar, a apelat Grecii la scutul «agenției conzolare» a Franciei.

Tendința, de a combina cu această procedură și o desconsiderare cât se poate de mare a politicii noastre externe, ese și mai clar încă din împrejurarea, că patriarhul ecumenic n'are deloc nici un drept de a exprima o escomunicațiune din plenipotenția sa proprie. El poate face numai propunerea, și această propunere devine legală abea prin deciziunea conventului, care constă din patriarhii din Antivechia, Ierusalim și Alexandria, și care convent stă numai sub președinția celui din Stambul.

Deoarece ce însă această procedură prea lungă și încurcată nu corăspunde, în cazul de față, de loc, intențiunii politice ce o urmărește preasf. patriarh din Fanar, apoi el s'a grăbit, de a scurtă această procedură prin o declarație curată personală și necanonică, numai de aceea că să nu existe nici o îndoială despre faptul, că acesta e răspunsul la serviciul de samsar, dat cu atâta grabire de către contele Goluchowski.

Noi am avut tot dreptul de a pretinde, ca ministrul unei mare puteri se va fi informat mai întâiu asupra situațiunii politice și a spiritului de dispozițiune între cele două state, înainte de ce va fi pășit el în public cu întreprinderea sa mijlocitoare, spre a nu se expune unui eșec, unui refus rușinos. Contele Goluchowski sau că a întrelăsat aceasta, sau că el a fost înșelat în presupunerile sale, desigur foarte rău calculate. Care din această alternativă e posibilă, e esactă, aceasta s'ar putea ușor constată prin o interpellare în delegațiune. Însă aceasta e un lucru cu totul secundar pentru conclusiunile retrospective ale politicii dlui Goluchowski. Constatat e, că genialul nostru politician de mare stat s'a cam încurcat amar, și din nou în paiangenișul ce el singur și-a țesut. Dela un om, care nu e nici atâta în stare de a judecă cum merg itele diplomatice în cercurile mai restrânse alor două state mici balcanice, nu se poate de loc pretinde, ca el să

fie în stare de a se orienta în vălmășagul intereselor mari ale marilor puteri, ce se estind peste toată lumea. De aceea avem teama îndreptățită, că noi vom păși, în chestiuni mari și serioase, încă multe asemenea eșecuri și decepțiuni grave din partea ministrului nostru de afaceri externe, precum a fost de bună oră acele care ne-a adus desastrele din anii 1759 și 1806 și poate în un mod încă cu mult mai grav.

Purtarea Greciei e indecomun enigmatică și rezolvarea acestei enigme prin calea interpelațiunii ar fi o necesitate imperioasă. Delegațiunile adunate în Viena oferă pentru aceasta cea mai bună ocazie.

Purtarea guvernului grecesc face impresiunea ca el ar fi de opiniunea, că Greciei i-s'ar fi făcut o nedreptate. Aceasta e o reutate și o perfidie nemai pomenită. Știm noi doar foarte bine în ce mod se arangează în toată Grecia sub ochii guvernului bandele de hoți și trimiși în Macedonia sub comanda oficerilor concediați din armată. Știm noi și tot motivul pentrue face Grecia oficioasă aceste fapte heroice adevărat grecești demne de eroicii antici dela Maraton, sub ochii Europei, sub ochii Austriei, care se ridică a fi apărătoarea creștinilor din Balcani. Și aci ni-se îmbulzește cu forța știrea cea mai nouă lătită din Italia, cumcă între Grecia și oficiul nostru de externe au existat oareșicare învoire asupra *impărțirii Turciei*. În Italia se află politicieni foarte serioși, chiar de acei cu pozițiune oficioasă mai înaltă, ba și la noi în Austro-Ungaria sunt mulți înalți politicieni, cari cred cu toată siguranța în această știre, în ciuda tuturor dementelor austriace. Conform acestei învoiri, partea cea mai mare din teritoriul sudvestic al Macedoniei, ce e locuit aproape exclusiv numai de români, ar fi predată Greciei, și de aceea, din punct de vedere al Greciei e cu totul explicabil, de ce contă Grecia cu toată forța ca să împiedece cu toate mijloacele, ori ce deșteptare națională a Românilor din Macedonia, ori ce privilegiu bisericesc ce s'ar conceda macedo-românilor, unui popor, pe care Grecii l-au declarat deja de mult de al lor, și totuși care n'are nimic comun cu Grecii, cu acest popor cu totul decăzut, decât doară numai legea ortodoxă de care Românii se pot încă emancipa cu totul.

În cazul contrar, când simțul național al macedo-românilor s'ar deștepta pretutindeni, și poporul român de-acolo ar deveni în masa compactă, cum e, conținut de sine, aceasta le-ar cășuna Grecilor infumurați un impediment foarte serios în aspirațiunea lor teritorială pe contul Turciei, pentrucă atunci s'ar putea numai foarte greu încorpora acest teritoriu la statul grecesc. Considerăm deci

aceasta ne vom putea explica acum foarte ușor, purtarea dublă și perfidă a contelui Goluchowski pe care o aflăm atât de clar vădită chiar în espozeul său în delegațiune. Aci vom afla și multe alte puncte cari spriginesc presupunerea noastră cumcă dlui Goluchowski, politicianul cel mare al unui stat amic al României, nu-i prea place intervenirea îndreptățită a guvernului român, pentru frații români din Macedonia, și că «*horibile dictu*» contele Goluchowski, omul dreptății și al onestității, face vinovat așa zicând pe guvernul român, pentru escesele, crimele și hoțiile grecești săvârșite contra Românilor din Macedonia, ba chiar D-sa pretinde că o *cedare a României* ar fi o «*conditio sine qua non*» pentrucă încordările între amândouă statele se poată înceta.

O mistificare mai perfidă a adevărului, o purtare mai nedeamnă și mai nerușinoasă de către ministrul de externe — un om în o pozițiune atât de înaltă — al unui mare stat ce se declară cu emfază de amic al României și al poporului român, nu se mai poate.

Austria, sermana, a escelat aproape todeauna în acest mod. Negreșit că în acest mod nu îi vom atrage foarte mult pe Românii către Austria, care unicul popor e încă cel mai loial și cel mai fidel imperiului austriac.

Dacă se află în adevăr o atare învoire diplomatică între Grecia și oficiul nostru de externe, atunci ar fi cu totul absurd toată încercarea de aplanare a contelui Goluchowski, afară doară că toată aplanarea se face *pe pielea României și a poporului român din Macedonia*. Tot așa toate acelea despre care ne vorbește marele politician contele Goluchowski; despre scopurile pacifice ale politicii sale orientale, și despre preținsa ameliorare a referințelor noastre față de Italia etc. e un eclatam neadevăr. Susținerile și afirmațiunile sale nu merită indecomun nici o credință, și ne lipsește încă numai argumentul publicității pentru ca neadevărul lor să fie și mai evident. Dar prin întrebuițarea acelor fapte, ce ne prestează de un timp încoace guvernul grecesc în conflictul greco-român, ne-ar putea aduce în aceasta privință tot argumentul necesar.

Astfel înțeles fiind odată pericolul în care ne aflăm prin politica desolată și fără cap a contelui Goluchowski va fi poate posibil de a împiedeca măcar în ciasul al II-lea o politică de tot desastroasă, o politică de războiu prea aventuroasă, la care duce el cu toată forța imperiul austriac, și cu care politică tristă a secerat Austria deja de «atâtea-ori atâtea înfrângeri și desastre».

Călătorie de studiu.

De Iuliu Groșorean, învățător.

Aveam o dorință ferbinte în sufletul meu, de a pune cât mai curând piciorul pe pământul liber al României. Cu nespun dor așteptam timpul acesta, imi părea nerealizabilă această dorință. Aveam temerea că voi închide ochii pentru vecie și nu o să văd realizată dorința mea.

Dedat de mic, din copilărie, a vedeă pe alții stăpâni și pe noi mai mult ca supuși ai acolora, doriām să văd, cum merg lucrurile acolo, unde și Românul e domn peste casa și masa lui? Doriām să văd destoinicia și trăinicia acelu neam, care e ponegriț și dușmănit din partea acolora, cari nu se bucură de loc de progresul și înaintarea lui. Și condus de această dorință, în anul acesta mi-a succes să-mi văd realizată dorința mea cea mai ferbinte.

Am plecat împreună cu colegul meu, Pavel Dirlea, luând calea Arad—Predeal. La Brașov am stat o zi, desfătându-ne în priveliștea încântătoare, ce se deschide înaintea ochilor, privind după Tâmpa în toate direcțiunile.

În ziua următoare am plecat spre Predeal. Dela Brașov până la Predeal trenul merge numai găfâind, de cugeți, că aci pe aci are să-și dea răsufarea. Până aci are să urce o înălțime considerabilă. De aceea apropiindu-se de gară, dă semnalul prin o șuerătură puternică, semn, că a ajuns triumfător.

Aci trenurile se schimbă. Și la plecare cuvântul «mehet», se înlocuiește cu românescul «gata». Și trenul pleacă la vale cu o iuțea mare, atingând mai multe comune, cu poziție

încântătoare, unde sunt foarte multe de văzut. Aci aflăm diferite fabrici și edificii pompoase, ca locuințe de vară pentru cei bogăți. Iar la orașelul Câmpina sunt vestitele sonde de petrol. Și toate aceste lucruri sunt astfel întocmite, că store admirația tuturor, celor ce le cercetează. Nu numai atât, dar îi fac a recunoaște, că pământul românesc cuprinde în sânul său o bogăție nespun de mare.

Organizarea orașelor, drumurilor peste tot, porturilor de mare etc., dovedesc, că România înaintea foarte mult. *Păcat numai, că inimile lor nu sunt așa de calde față de cauza noastră și a țaranului de acolo, după cât de frumoase și împodobite sunt edificiile, în cari locuiesc cei bogăți.*

I. Starea culturală.

1. Școalele. Pentru edificarea și arangiarea școalelor în general, România jeftește foarte mult. Sunt chiar școale prin comunele urbane, cari ar face cinstă și poporului celui mai civilizat. Sunt adevărate palate. Unele chiar luxuoase. Ce păcat, că nu întru toate putem zice asemenea și despre progresul, ce-l fac acestea școale. Înțeleg școalele primare, urbane și rurale.

Scăderea aceasta, în cea mai mare parte, se află în organizarea greșită a acestei școale. Căci, ori cât va fi învățătorul de deștept în măestria sa, totuși e cu neputință, să se lupte cu greutățile, cari le întâmpină. Așa d. e. la clasa I primară se propune din Aritmetică numerii dela 1—100, iar în clasa II dela 100—1000000. Lucruri cari sunt cu neputință de apercipiāt din partea școlariilor în etatea și cunoștințele, de cari dispun.

Aceasta e o imposibilitate, dacă ținem înaintea

ochilor scopul ce-l urmărește școala elementară, prin predarea aritmeticii. Nu recitarea ori cunoașterea numerelor ca și concepte, bazate pe unitate, zecimi etc., e scopul școlar, ci, în locul prim, dezvoltarea puterii de judecată a elevilor. Iar acest scop se poate ajunge numai prin deslegarea diferitelor probleme aritmetice. Pentrucă dezvoltarea puterii de judecată e proporționată cu mulțimea acestor probleme. Și în cadrul numerilor până la 100 se pot face nenumărate exerciții. Atâtea exerciții se pot face, că timpul de doi ani de școală nu e mult pentru aplicarea și deslegarea lor. Nu e mult, pentrucă acestea au să fie deslegate cu ușurință și în mod rațional în ambele forme: mental și în scris. Iar aceasta e cu neputință, cât timp învățarea aritmeticii se ia ca scop și nu ca mijloc, pentru ajungerea adevăratului scop școlar: scopul formal și material. Nu cantitatea numerilor să se țină înaintea ochilor, ci, după cum am zis, dezvoltarea puterii de judecată, prin deslegarea diferitelor probleme aritmetice. Și exerciții de natura aceasta se pot face din belșug și cu succes în cadrul numerilor până la 100. Să admitem chiar și până la 1000 ceea ce e o greutate nespun de mare. Că ce rost are propunerea numerilor până la *un milion în clasa II* a școalei primare, nu-l înțelegem. Și nu greșim de loc, când susținem, că în punctul acesta s'a făcut o deschilinită abatere dela marele principiu pedagogic: «nu multe, ci mult».

În România școalele primare rurale sunt împărțite în trei divizii: clasa I. formează prima divizie; clasa II și III a doua divizie; și clasa IV și V a treia divizie. Acestea pot fi conduse de unul, doi și trei învățători. În cazul ultim fiecare învățător își are divizia sa. Și greșala, ce o con-

Din străinătate

Situația politică din Rusia.

Intr-o scrisoare din Petersburg, corespondentul ziarului «Indépendance Romaine» caracterizează în următorul mod nimerit situația politică din Rusia:

«In nici o țară a lumii despărțirea celor două puteri fundamentale, a celei executive și celei legislative, nu-i atât de complectă în clipa aceasta ca în Rusia.

Duma legiuiește și hotărăște fără a se indeletnici cătuși de puțin cu executiva.

La rândul său, ministerul administrează, fără a se îngriji cătuși de puțin de legislativă. Hotărît, trăim într-o țară și sub un regim ideal. Aceasta ne duce deadreptul la anarhie și la războiul civil, poate chiar la descompunerea totală a statului.

V'am schițat cauzele acestui dualism de plâns. Într'adevăr, trebuie să ne întrebăm dacă el va putea folosi altuia, decât nihilistilor și teroristilor. Iată-ne în fața a două guverne, dujmănoase în mod radical pe cari opoziția lor mutuală le nimicește și le reduce la nelucrare.

Duma cel puțin scoate din această stare un avantaj, deoarece neputând făptui, ea vorbește. Și cuvântul ei, din ce în ce mai amenințator este răspândit prin toate ziarele până în safele cele mai mici. În schimb, guvernul nu zice nimica și nu lucră. Ceice face ca toată lumea să vorbească despre Duma, din vremece nimeni nu se mai gândeste la ministri și și mai puțin la capul statului.

Nu se poate explica această stranie aberație. Cele două puteri se poartă ca niște copii rău crescuți cari, neputându-se înțelege pentru a se juca la un loc, preferă să se plictisească fiecare singur, amânându-și în depărtare căutături de ură.

Intr-o țară liberală ca Anglia, Eduard VII, zimbînd ar fi ales alți ministri scoși din rândurile majorității parlamentare (și aceasta ar fi fost de altcun: cea mai mare dificultate ce li-s'ar fi putut face, punând în fața încercărilor de azi).

Aici ei se mulțumesc de-a încrucișa brațele, așteptând ce? O minune? Este de temut că ea nu se va produce.

Căci din două lucruri una. Sau sfaturile Dumei sunt legale și în cazul acesta guvernul trebuie să i-se supuie, adică de-a transmite proiectele ei de legi consiliului imperial (care nu se mai întrunește) și de-a le primi sau de-a le respinge. Cum le va respinge de sigur lupta va izbucni între cele două adunări. Dar, cel puțin, legalitatea va fi respectată și responsabilitatea împăratului va fi acoperită.

statăm aici e, că unul și același material — din unele studii — se propune la o divizie, deși o divizie se compune din 2 clase. De aici clasa superioară din aceea divizie în întreg anul face numai un fel de repetiție a materialului învățat în anul trecut.

Repetarea celor învățate e pârghie puternică în înaintarea învățământului. De cât numai, că aceasta repetare are să se facă în altă formă, și nu după cum se practică acolo. Nu recitarea ori explicarea din nou a materialului învățat se intenționează aci, ci repetarea celor învățate se face cu scop, ca noile cunoștințe să fie mai ușor aperiabile din partea elevilor. Căci, în primul caz, se produce dis gust și neinteresarea față de studiu; iar în cazul ultim învățământul devine interesant și ca atare plăcut și atrăgător. Cel puțin esperința, ce o facem noi cu școala de repetiție de aici ne dovedește aceasta în deajuns. Repetarea continuă a materialului învățat în școala cotidiană îi dis gustă și înstrăinează de școală. Pentru că în acest caz, dorința sufletului lor, de a ști tot mai mult, este mărginită. Și înfrânarea aceasta produce dis gustul.

Asemenea am făcut noi, cei de aici, esperință, că cei șase ani de școală, plus cei trei de repetiție, sunt insuficienți pentru provederea elevilor cu cunoștințele necesare vieții lui. Timpul acesta nu e suficient pentru dezvoltarea puterii lor de judecată în așa măsură, ca ei să fie în stare a face deplină deschilnire între bine și rău; între bine și răufăcătorul său, cu atât mai puțin în ce privește aperierea ori mai bine zis înțelegerea sfaturilor date din partea binevoitorilor lor. Și dacă aceasta stă aici la noi, unde timpul de școală e de șase ani și trei re-

Sau deliberațiunile Dumei sunt ilegale și atunci trebuie dizolvată adunarea unor facțioși și trebuie imediat procedat la noi alegeri. Dacă Duma este atât de impopulară, cum se crede la curte (unde lumea se leagă cu iluziuni), este învederat că alegătorii o vor înlocui cu o adunare mai cum-pătată. În locul unei constituante la care trebuie să ne resemnăm, vom avea o convențiune. Și atunci ce va fi de făcut?

Lovitura de stat rămâne cel mai de pe urmă refugiu al guvernelor.

La Peterhof nu lipsesc persoane cari să-l propună. Totuși tonul rezistă încă. Pentru ce? Pentru două cuvinte. Mai întâi Nicolae II, care-i un umanitar, se îngrozește de vărsările de sânge. De altfel țarul și-a angajat mai ales cuvântul și nu voiește să ajungă sperjur. În mai multe rânduri el a declarat voința sa nestrămutată de-a guvernă de-acî înainte cu concursul camerelor. El nădăduia cu tărie, că Duma se va supune voinței sale. Dimpotrivă, Duma cere ca țarul să i-se supuie. Într'un cuvânt, țarul și Duma reprezintă una din acele căsnicii dezbinat unde cei doi soți trăiesc alături fără a vorbi, fără a se uita unul la altul și făcându-și reciproc toate intrigile cu puțință. Divorțul se impune. Cine îl va rostii?

Asemenea situațiune nu va putea dăinuî. Când doi soți au ajuns la acest punct de vrajbă este învederat că serviciile și injuriile grave nu vor întârzia de a urma. Și iată pentru ce mergem foarte repede către războiul civil.

Petersburg. — Duma a adoptat propunerea miniștrilor de finanțe și interne cu amendamentele comisiunii budgetare, votând 15 milioane ruble în loc de 50 milioane cât se ceruse, pentru foamete.

Duma a hotărât ca restul sumei să se obție prin reducerea budgetului anunțat cu escedente.

Propunerea socialistilor de a se găsi suma de 50 milioane ruble pentru desființarea poliției și din resursele domeniilor imperiale, a fost respinsă.

Petersburg. — Ziarul «Pjetch» este de părere că primul-ministru Goremykin va rămănea în funcțiunea sa.

După același jurnal escadra engleză va vizita numai portul Libau nu și Kronstadt.

Din Camera italiană.

Roma. — Camera. — La sfârșitul ședinței ministru tesaurului, Majorana, răspunzând întrebă-

petițiune, ce putem să zicem despre rezultatul școalelor din România, unde obligamântul școlar e numai de 4, respective 5 ani de școală? E cu puțință, ca în decursul acestui timp să se ajungă scopul, ce-l urmărește școala? Așa ceva e greu de crezut. Și e greu de crezut, deoarece cantitatea materialului de predat trebuie să fie proporționată cu timpul de predare, căci în cas contrar, nu e învățare ci o îndopare.

România în condițiunile, în cari se află ar putea face foarte mult în punctul acesta.

Nu numai că ar putea înmulți anii de școală, ce ar putea împărți materialul de învățământ conform priceperii băieților, dar vor putea face și mai mult, în ce privește frecuența școlară care nu e regulată. Ameliorarea se face cu greu, încât procedura de amendă este foarte anevoie. Pedepsele propuse de învățător se tran-pun revisorului școlar. Acesta apoi receptorului, spre a încasa amenda, care în cele mai multe casuri, e redusă la minimal din partea revisorului. Iar procedura aceasta răpește un timp îndelungat. Și nu odată obvine cazul, că propunerile spre pedepsire se fac în luna Septembrie, iar încassarea amendelor în Februarie. Și cele dictate în Februarie, se încassază în Iulie!

Poporul fără învățatură e străin de școală. El privește pe aceasta ca un rău și nu ca un bine al său. Și aceasta provine de acolo, că el n'a ajuns la acel grad de judecată, ca să poată cunoaște binele și folosul școlii. Iar la acest punct nu va ajunge nici cînd de sine, din propria sa inițiativă. Pentru acest scop trebuie constrâns, trebuie pedepsit. Și trebuie pedepsit imediat, ocolindu-se perderea de timp. (Va urma).

rei ce i-s'a adresat, declară că va prezenta un raport general asupra rezultatului conversiunii rentei, la reluarea lucrărilor Camerei. Până atunci ministrul este fericit de a putea anunța, că perioada pentru cererile de rambursare fiind trecută azi, din 8 miliarde 100 milioane capital nu s'a cerut decât rambursarea a 1,700.000 lire capital. În Italia și vre-o 2 milioane în străinătate. (Vii aprobări). În cifrele de rambursare făcute în Italia se cuprinde și 1000.000 care aparține unui străin, astfel că purtătorii italieni de rentă nu au cerut decât rambursarea a 700.000 lire. Ministrul este fericit de a putea anunța de asemenea că la Paris și la Berlin, două piețe străine cele mai importante pentru renta italiană, nu s'a cerut nici o rambursare. Tesaurul italian a făcut această mare operațiune prin propriile sale forțe, el își asigurase însă pentru orice eventualitate, concursul a două puternice syndicate financiare având în capul lor Cassa Rothschild și a Italiei. Dar acest sprigin trebuie să fie considerat cu desă-virșire moral, după cum o dovedește cifrele citate. Ministrul zice că este sigur că Camera va primi cu mulțumire aceste știri, cari dovedesc înalta încredere de care se bucură finanțele italiene în străinătate și prosperitatea mereu crescândă a țării. (Aplause).

Camera face apoi ovațiuni președintelui Biancheri și ședința se amână sine die.

Alegere de președinte.

Paris. — Comisiunea financiară a Senatului a ales în unanimitate ca președinte pe dl Mognin.

Sosirea noului episcop grec la Varna.

Sofia. — Noul episcop grec la Varna, Neophytos a sosit Luni dimineața la Varna pe bordul vasului austriac «Gorița». Cu toate măsurile luate, episcopul grecesc a fost primit cu pietre și silit să se reîmbarce.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 11 Iulie 1906.

— **Concert la Șiria.** Inimoișii tineri dela gimnasiul din Beiuș, cari au concertat în ăst an în mai multe centre românești, vor concerta Joi în ziua de sf. Petru și Pavel și la Șiria.

Nu ne îndoim, că la acest concert vor grăbi toți Românii din Șiria și jur să-și procure momente de înălțare sufletească.

Invitarea o publicăm la alt loc.

— **Principele Bulgariei în Ungaria.** Principele Bulgariei a petrecut zece zile în Ungaria. În decursul acesta el a călătorit împreună cu prinții de Coburg, Filip și Leopold, prin comitatul Hont. A cercetat arhivele dela Ipolyság și Selmezbánya. Cât a stat aici, a avut parte de zile vesele.

— **Adunare poporală contra masacrării Jidovilor.** După cum se vestește din Pojon, în hotelul Bellevue de acolo s'a ținut o adunare poporală bine cercetată în care s'a protestat contra masacrării Jidovilor la Bialistoc. S'au ținut mai multe vorbiri prin care se condamnă vărsările de sânge din Rusia. De față a fost și scriitorul englez Forster, care e martor ocular al măcelului dela Odessa. S'a luat următoarea rezoluțiune:

Adunarea poporală ținută în Pojon își exprimă adâncă sa părere de rău pentru jertfele tulburărilor dela Bialistoc și crede, că Duma va putea să împiedece vărsările de sânge.

— **Cine-i mișel?** Kabos Ede, redactor la «Függetlenség» răspunzând confratelui său Szudy dela «Arad és Vidéke» recunoaște că a comis toate câte i-le impută colegul său (furt, falsificare de documente publice), zice însă că a suferit pentru păcatele sale și deci societatea trebuie să-l ierte. Apoi a comis păcatele fiind în mare strămtoare... Kabos spune însă că Szudy ar fi comis păcate pentru cari nu și-a împlinit pedeapsa: a furat un paiton de iarnă!

Va să zică între colegii maghiari asta ar fi deosebirea: unii au suferit pentru crimele săvârșite, alții nu!

— **Dramă sângeroasă** s'a petrecut la 8 Iulie la Murăș-Oșorhei. Sublocotenentul Fülöp Lajos (honved) a împușcat cu revolverul pe Oreskovits Jenő, vicecăpitan de poliție. În seara aceea ei au patrecut împreună la teatru. Era cu ei și soția lui Oreskovits, căreia tânărul oficer îi făcea curte de mult, așa că în cele din urmă bărbatul bănuia ceva.

De aceea, pentru a se încredința dacă nevasta îl înșală ori ba, Oreskovits după teatru a zis că are oră de serviciu, s'a dus la poliție deci iar pe soția sa a petrecut-o acasă oficerul. Peste puțin însă Oreskovits s'a dus acasă, unde deși a sunat mult, nu i-s'a deschis, așa că în urmă a spart și a intrat pe fereastră. În casă a găsit pe doamna în brațele oficerului. A tras deci sabia să lovească în oficer. Acesta însă, pentru a se apăra, așa zice, a tras cu revolverul și l-a nimerit drept în piept; glonțul i-a perforat plămânul și a atins și vârful inimii. I-s'au dat însă îndată ajutoare medicale, așa că speră să-l scape. El e înșurat de doi ani. Părăsise armata pentru a se putea însura. Când îi legau rana, a exclamat: »Nevasta m'a înșelat, amantul său m'a împușcat; duceți-mă să nu-i mai văd«. Oficerul s'a înștiințat singur la comanda militară, de unde l-au trimis în arestul militar din Cluj.

— **Pentru școli.** În proiectul de buget prezentat de ministrul Apponyi este poziția de ajutoare date școalelor medii atât de stat cât și confesionale. Ajutoarele acestea au fost sporite în anul acesta dela 200 mii la 300 mii cor. Oare împărțasi-se-vor din cele 100 mii cor. și gimnaziile noastre din Brașov și din Brad de vr'un ajutor de stat, căci în suma aceasta de bună seamă sunt și parale românești? Cu privire la școalele populare confesionale a declarat ministrul Apponyi, că acele școli, cari i-se vor părea »nesigure din punct de vedere național« le va închide. Școlile cari corăspund, le va susține, pentru că nu vrea să pustiască factorii deja existenți ai culturii.

— **Prima reprezentație** a lui Bufallo Bill a fost ieri după amiază în Arad, pe locul târgului. De astă dată n'am avut a face cu reclamă americană, ci ceea ce ni-s'a promis, ni-s'a dat. Intr'adevăr, am putut vedea *apusul sălbatec*, scene sălbatice din America, după cum și alte lucruri luate din viață, precum și excelenți gimnastici. Inșuși colonelul director un e țintaș admirabil: din fuga calului nimereste toate gloanțele de sticlă ce i-se aruncă în aer tot din fuga calului. Tot așa țintaș e Baker. A fost lume multă, atât ieri după amiază cât și seara.

— **Contele Zichy Jenő**, cel care s'a distins în Delegațiunii tipând alături cu Zboray și vrând — dragă Doamne — să străntoreze Viena, după-cum s'a distins și ca oaspe municipient în — Osbudavár, după-cum spun ziarele maghiare, a înebunit. Se tot uită la cer și se ceartă cu — Dumnezeu!

— **Invitare.** Un grup de studenți dela gimnaziul din Beiuș, invită cu toată onoarea la »concertul« ce-l va aranja Joi (sftul Petru) în 12 Iuliu 1906 st. n. în sala casei naționale din Șiria, sub conducerea dlui Mihail Cosma. Inceputul la oarele 8 seara.

Prețul de intrare după plac. Programa se va publica pe cale ziaristică și se va distribui sara la cassă.

Venitul curat este destinat pentru ajutorarea școlărilor săraci din Șiria.

Ofertele marinimoase se primesc cu mulțămită și se vor cvită pe cale ziaristică. După concert dans.

— **Inăsprirea legii electorale în Ungaria.** Corespondența »Figyelő« din Budapesta spune, că ministrul de justiție luând ca pretext agitațiunile, pe cari naționalitățile le-ar fi făcut cu ocazia alegerilor, a hotărât a schimba legea electorală, restrângând drepturile așa, ca poporul să nu mai poată fi fanatisat în anume cercuri contra candidaților altui partid, și să nu se dea loc la ciocniri, împiedecând astfel pe unii alegători dela exercițiul liber al votului. De ase-

menea novela electorală va prevedea și împiedecarea constituirei de grupări, ca să terorizeze pe alegătorii candidatului adversar, bunăoară cum s'a întâmplat la Români și Slovaci. În ce privește pe preoți, până acum nu există mijloace coercitive, dar pentru viitor, în 1907 va fi mijloc și pentru ei, și anume congrua dată de stat o vor pierde în casuri, când vor agita la alegeri. De asemeni se vor lua măsuri contra preoților, cari țin discursuri agresive în biserică, sau în fața bisericeii. Eată o dovadă, că șovinismul nu doarme!

— **Corecții pe hârtie** calitate foarte fină 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor. se poate căpăta în Librăria lui *Ingusz J. și fiul* Arad.

— **Wolf J.**, pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minoriților).

Posta Redacției.

Dlul I. Almaș. Prin răspunsul ce am publicat, chestia este lămurită, deci ne aflând de bine să se mai continue, nu putem satisface dorinței să publicăm și pe aceasta. Ambele manuscrise trimise sunt scrise de mâna dvoastre numai cu iscălitură deosebite, deci e de ajuns și publicarea unuia.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 10 Iulie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7-58 — 7-59
Secară pe Octomvrie	7-89 — 7-90
Orz pe Octomvrie	6-45 — 6-46
Cucuruz pe Iulie	6-12 — 6-13
Cucuruz pe 1907	5-54 — 5-55
Grâu pe Aprilie 1097	6-53 — 6-54

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7-59 — 7-60
Secară pe Octomvrie	7-89 — 7-90
Ovăs pe Octomvrie	6-46 — 6-47
Cucuruz pe Iulie	6-12 — 6-13
Cucuruz pe 1907	5-54 — 5-55
Grâu pe Aprilie 1907	6-57 — 6-58

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor.	158—
„ „ „ mic		160—
„ brut „ mare		156—
„ „ „ mic		158—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 116—118 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 123—125 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 124—125 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—130 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

Stabiliment de hydrotheraphie:

Wällischhof

stațiunea de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorp, 30 min. departe de Viena.

Aranjament modern

(pe lângă hydrotheraphie completă, băi de soare, de aer, de acid carbonic și electric, massage, electricizare, gimnastică suedă, dietetică individualizată etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Cultivarea părului. Cea mai obvenientă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai numiți medici, e inșuși mătreața, cei ce sufăr de acest mor-

in timpul cel mai scurt de a pleșuvi, dooare-ce mătreața și bește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă »spiritul de păr PETROLIN« despre ce prin epistole de recomandare se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morbo de cap și în mod avânt-

gios ajută la creșterea de nou a părului. **La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus.** Orice alt spirit adus în circulație e numai o imitare și falsă care stricăcioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică **KORANIS WACHSMANN, Szabadka.** Magazin principal la farmacia **Földes Kelemen.** Se poate căpăta și în prăvălia de toaletă alui **Hegedüs Gyula.**

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelii și reușelei

zăharul lui RÉTHY!

— ce se capătă în ori care farmacie —

Prețul unul borcan 60 fil. Să se ceară numai zahărul Réthy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu porto en tregătitorul RÉTHY BÉLA farma-ist, Békésosaba.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate

De Br. Eötvös József, tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 filei i port

Glöckner József

Spălătorie chiemică și atelier de vâpsit de haine. Seghedin, strada Iskola n-rul 27. Timișoara-cetate. str. Hunyadi

Curățește și vopsește tot felul de haine pentru femei, bărbați și rolete și broderii. Comande din provincie se efectuează punctual și prompt.

Antal

măsar

Part-u. nr. 4 (Casa proprie).

onor. public pentru pregătirea a ori-ce fel de aparținătoare acestei branșă, precum:

jurii, de prânzătoare, de salon, de cuină, de grădini și de vile,

ecum și spre **pregătirea aranjamentelor de prăvălii, de birouri, de portale** și ori-ce fel de lucrări pentru **bi-serici** și alte **edificii publice.**

Comandele se efectuează prompt pe lângă prețuri convenabile și garanță.

Desemne și modele chimice se trimit la cerere.

Cel mai bun

prav pentru insecte

entru nimicirea purcelor, stălnilor, muștelor și a altor insecte.

Tabakó

rabil prav contra moliilor, efectul după o zi întrece pe cel al naphthalinului.

100 gr. . . . . 50 fileri.
1 kg. . . . . 1 cor.

Se poate căpăta

in Arad și jur

numai la drogheria și parfumeria

Vojtek és Weisz

ARAD

Bogat asortiment de lămpi de casă și candelabre.

Prăvălie: **Andrássy-tér**
No. 13.
Palatul minorităților. No. telefon 888.

KOHN JÓZSEF

ARAD

Atelier: **Bathyány-u.**
No. 23.
Casa proprie. — No. telefonului 821.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

Distins cu premiul I la 6 expoziții

Lumina nouă! — Noutate! — Lumina nouă!

lampa mercediană

men gazopiric
mai bun succes
avut până acum
Singurul magazin e al meu, unde răspund punctual și efectuează orice comandă.

la care luminarea a 75 de lumini, costă mai puțin decât lampa cu petrolu 20" și care poate fi aplicată la ori-ce candelabru ori lampă de masă; prin ceea-ce cu 30% avem luminat mai frumos și 50% cruțare de petrolu. Recomand aceasta în atenția căfegiilor, birtășilor, cancelariilor celor cu afaceri și privaților.

Cu stimă: **Kohn József.**

Mare magazin de ustensili și articole casnice.

Tipografia George Nichin, ARAD.

Berger Gyula

— farmacia
„la Sta Elisabeta”
— ARAD.

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermaceutic »Sf. Elisabeta« cu efect sigur asupra pielii, precum și contra pistriurilor ca mijloc de înfrumusețare și reconstruirea pielii: — o bucată mare 60 fileri.

Pudră »Sf. Elisabeta« (roza) articol admirabil pentru menținerea frumuseții, de tot inofensiv. Se poate căpăta în culoare albă, roză și crem: — o cutie 90 fileri.

Apa de dinți »Sf. Elisabeta« recomandabil în special celor cu dinții răi. Rumeneste gura, întărește gingiile, sistează durerea de dinți și oprește stricarea dinților: — un flacon 90 fil.

Apă de iorgovan pentru frumusețe »Sf. Elisabeta« Articol foarte iubit de dame. Se poate căpăta în culoare albă și roșie. — Un flacon mic 1 cor., un mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei »Sf. Elisabeta« Leac cu efect sigur contra reumei, răcelii, ischias, deasemenea contra durerii de cap, câteva fricțiuni ajung, pentru ea și cea mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirt pentru păr »Sf. Elisabeta« Sistează căderea părului și formarea de mătreacă o împiedecă radical. — Prețul: — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte undulos. — Un flacon mic 1 cor., un mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept »Sf. Elisabeta« contra tusei, troahnei, frigurilor de stomac și boalelor de gât. — o cutie 80 fileri.

Eter pentru bătăături. Delătură în scurtă vreme fără durere ori-ce bătăuire a pielii, ori bătăături. O sticlă e de ajuns pentru delăturarea celor mai mari bătăături. — O sticlă 70 fileri.

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară și străinătate, medicamente pentru animale, pentru porci, vite și galițe.

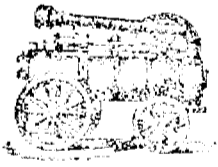
ZIKMUND & COMP.

Fabrică de mașini și turnătorie de fier în UJVIDÉK.

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales mașinile sale brevetate, premiate la cele mai multe expoziții:

de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL” și motoarele sale cu gaz, petrolu și benzin.

Recomandă mașinile sale de treerat cu benzin și aburi, pluguri și tot felul de mașini agricole mari și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimitem preț-curente ilustrate gratis și franco.

Intreprindere pentru acvaducte.

S lănină, unsoare
și tot felul de articole
de pe cârnătorie
pe lângă prețurile cele mai avantajoase
se poate căpăta zilnic în băcănia lui
Gáray Károly
Arad, piața Boczkó nr. 2.

Inainte
de a cumpăra cafea,
vă rog faceți o probă de cumpărare de
cafeaua prăgită de Palermo
ce atât pentru cafeaua cu lapte, precum și
pentru cea neagră e ceva fenomenal de fină,

gustul și mirosul e neîntrecut, nevătămătoare
pentru nervi și pe lângă toate acestea e foarte
spornică și bogată. În toată săptămâna pră-
gire proaspătă de două-ori; împachetare de
 $\frac{1}{4}$ și $\frac{1}{2}$ klgr. se poate căpăta exclusiv

la băcănia lui

Dürr Gusztáv
ARAD
vis-à-vis cu primăria orașului.

Feriți-vă de commis-voiajuri. Fie-care pachet
e provăzut cu numele firmei mele și cu
sigilul meu de cusutor.

FISCIER KA

fabri...
de sîm și saltele...

Arad, József f...
Recomandă preparato...

Recomandă preparato...
sîrmă din aramă, fier și ține, pe...
mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Alas
de acestea, recomandă sitele este pentru sîta de ventila
sistem Bachler. Pregătește țesături de mazăre și fabric
la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galea
păduri cu vînat, site de sîrmă în rînd de fier, sîrmă
scopuri delucării de pămînt, nisip, petriș, și pentru u-
erări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de py-
nițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de acint...
locomotive, mori și cosuri de fabrica...
de oțel pentru pal pe staluri de fier și ține, sîrmă și pri-
vința ușurinței de a se ținea curat sunt foarte recoman-
dabile. Diferite site din pîr, crama și scîmbe, dîbe pen-
tru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări
aceasta branșe — — cu prețuri din cel mai mic...

Strămutare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei cumpărători
că prăvălia mea de pe strada Deák Ferencz nr. 36 — Arad
am strămutat-o pe strada Deák Ferencz nr. 7,

unde de altfel avînd prăvălie, țin garnitură de salon, salon bîr-
bătesc, cele trebuincioase pentru un prînzător modern, dela pre-
țul cel mai ieftin pînă la cel mai scump, și la dorință efeptuesc
în modul cel mai prompt. Vă rog, ca bunăvoința de pînă acum
se o păstrați și pe viitor. Cu deosebită stimă

VARGA JÁNOS

TAPESIER

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 7.

— Magazin de jaluții cu automat. —

Contra anemiei și nervosității

cea mai bună influență are

Vinul ferat china al farmacistului
Rozsnyay Mátyás s.

Prețul unei sticle e de 3 cor. 50 fil.

Contra căderii părului

are cea mai
bună influență

Spiritul de păr al lui Rozsnyay

care în scurtă vreme delătură mătreața și căderea
părului; apăară părul de rupere și-i dă o strălucire
mătăsoasă. Prețul unei sticle e de 1 cor. și 50 fil.

Sirop pentru copii, contra tusei

Leac admirabil pentru copii mici.
Sticla: 60 filer.

Toate aceste medicamente se capătă
în stare veritabilă, la spițăria lui

ROZSNYAY Mátyás, Arad

Szabadság-tér.

Sirupul carpățian

pentru pept

al lui Barcsay

Cu fier, calciu și sirup de hrad

Acest sirup, ce se întrebun-
țează cu succes de 30 de ani,
e admirabil medicament con-
tra tusei și asudării de noapte.

Promovează pofta de mân-
care, nutrirea și mistuirea;
întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot ro-
losi fiind-că are deosebită
influență asupra sîngelui și
formării oaselor.

Prețul unui flacon

Se poate căpăta n...
spițăria lui

Barcsay Károly

Szeged, Széchenyi-ter 12.

În prețuita atențiune a arhitectilor!

Lenkey Antal

zidar diplomat și întreprinzător-architect

ARAD, strada Szekeres Arad.

Se recomandă atențiunei p. t. publicului din Arad și din prov. Arad,
care vrea să zidească, primind pe lângă prețuri moderate și cu
lîngă garanță tot felul de lucrări din bronz, zidărie, anume:
case de arîndă, case private, cartele de vînt și grădini, pro-
cum și transformarea edificiilor vechi, a fîndelor și a fîndesc
gelor de cement și beton.

La dorință servesc gratuit cu planuri și cu prelucrare de spese.